

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту суб'єктивних прав учасників цивільних відносин (реєстр. № 2793 від 3 жовтня 2013 року)

Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 6 листопада 2013 року (протокол № 15) доопрацьований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту суб'єктивних прав учасників цивільних відносин (далі по тексту – Законопроект) (реєстр. № 2793 від 3 жовтня 2013 року), поданий народним депутатом України В. Журавським.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту запропоновані зміни спрямовані на вдосконалення окремих положень цивільного законодавства, що забезпечують можливості реалізації й захисту цивільних прав особи.

Для досягнення мети автором пропонується внести зміни до Цивільного кодексу України (далі – ЦК) та Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», згідно з якими: вдосконалюється існуючий механізм захисту переважного права купівлі частки у праві спільної часткової власності; забезпечується захист прав власника майна, яке без його згоди було використане для вчинення правопорушення; розширюються права нотаріуса при вжитті заходів щодо охорони спадкового майна; розширюється перелік судових рішень, які спричиняють виникнення права власності.

Проведений Комітетом аналіз матеріалів Законопроекту дає підстави для таких висновків.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 387 ЦК України положенням про те, що власник має право на витребування майна, що було використане при вчиненні правопорушення, якщо воно було використано без його згоди.

Члени Комітету звертають увагу, що статтею 388 ЦК України встановлюються умови, за яких власник має право витребувати свою річ із

чужого незаконного володіння. Зокрема, законодавець передбачив, що майно не може бути витребувано від добросовісного набувача, якщо воно було продане у порядку, встановленому для виконання судових рішень. Щодо випадку витребування майна у держави, яка правомірно вилучила його внаслідок відповідного правопорушення, або у інших осіб, які стали його власниками шляхом придбання майна у держави після його конфіскації, то члени Комітету звертають увагу на те, що відповідно до Кримінального та Митного кодексів України застосовується конфіскація майна, товарів, транспортних засобів яке є предметом скоєння злочину та порушення митних правил, незалежно від того, чи є це майно власністю особи, яка вчинила правопорушення (стаття 201 Кримінального кодексу України та стаття 465 Митного кодексу України). У цьому зв'язку слід визнати за необхідне внесення додаткових змін до Кримінального та Митного кодексів України.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 1283 ЦК України положенням про право нотаріуса на власний розсуд обирати особу, яка здійснюватиме функції охоронця спадкового майна, обирати виконавця заповіту або призначати виконавцем заповіту одну з осіб, запропонованих спадкоємцями.

Комітет вважає сумнівним надання абсолютного права нотаріусу в усіх випадках на власний розсуд призначати охоронців спадкового майна та виконавців заповіту, оскільки воно не повною мірою узгоджується з положеннями частини другої статті 1283, статті 1284, частини другої статті 1287, статті 1288 ЦК України, частини першої статті 1289, частини третьої статті 1289, частини першої статті 1284 ЦК.

Законопроектом запропоновано у статті 19 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» передбачити, що державна реєстрація прав та їх обтяжень проводитиметься на підставі судових рішень, які набрали законної сили, щодо речових прав чи їх переведення з підстав встановлених законом та обтяжень речових прав.

На думку членів Комітету, при доопрацюванні Законопроекту слід залишити чинну редакцією статті 19 цього Закону, згідно з якою державна реєстрація прав проводиться на підставі усіх рішень судів, що набрали законної сили.

Міністерство юстиції України та Державна реєстраційна служба України не підтримують запропоновані зміни до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Водночас, Міністерство юстиції України не погоджується із запропонованими змінами до статті 387 Цивільного кодексу України і звертає увагу на те, що майно, яке було використане при вчиненні кримінального правопорушення, фактично є знаряддям його вчинення і визнається речовим доказом у кримінальному провадженні (частина перша статті 98 Кримінального процесуального кодексу України).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає можливим за результатами розгляду зазначеного Законопроекту у першому читанні прийняти його за основу.

З огляду на вищезазначене, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту суб'єктивних прав учасників цивільних відносин (реєстр. № 2793 від 3 жовтня 2013 року), поданий народним депутатом України В. Журавським, прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань цивільного законодавства Полякова В.Л.

Голова Комітету

В.В. Писаренко